Владислава РУДА
студентка Західноукраїнського національного університету

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ КОЛЬОРОВИХ МЕТАЛІВ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Світовий ринок кольорових металів є важливою складовою глобальної економіки, оскільки забезпечує функціонування ключових галузей промисловості: машинобудування, енергетики, будівництва, електроніки та транспорту. В умовах глобалізації та трансформації економічних систем кон'юнктура цього ринку зазнає суттєвих змін під впливом технологічних, екологічних та геополітичних факторів. Зростання попиту на «зелені» технології, розвиток відновлюваної енергетики та електромобільності спричиняють структурні зрушення у споживанні кольорових металів, що актуалізує дослідження сучасних тенденцій і перспектив розвитку даного ринку [1].

Основною характеристикою кон'юнктури світового ринку кольорових металів є його висока залежність від циклічності світової економіки. У періоди економічного піднесення спостерігається зростання попиту на такі метали, як мідь, алюміній, нікель, цинк, тоді як у періоди криз – його скорочення [2]. Особливо важливим індикатором економічної активності є ціна на мідь, яку часто називають «барометром світової економіки».

У сучасних умовах провідними виробниками кольорових металів є Китай, США, Австралія, Чилі та країни ЄС [3]. Китай займає домінуючі позиції як у виробництві, так і у споживанні більшості кольорових металів, що значною мірою визначає глобальні цінові тенденції. Водночас зростає роль країн, багатих на природні ресурси, зокрема Латинської Америки та Африки, які виступають ключовими постачальниками сировини [4].

Серед основних тенденцій розвитку світового ринку кольорових металів варто виокремити:

– зростання попиту на метали, що використовуються у виробництві акумуляторів (літій, нікель, кобальт);

– посилення ролі вторинної сировини (рециклінгу) у забезпеченні потреб ринку;

– вплив екологічних стандартів на обсяги виробництва та структуру витрат;

– геополітичну нестабільність, що впливає на ланцюги постачання.

Для наочності зміни попиту на основні кольорові метали можна узагальнити у таблиці 1.

Важливим фактором формування кон'юнктури є також розвиток «зеленої економіки». Перехід до відновлюваних джерел енергії потребує значної

кількості кольорових металів, зокрема міді та алюмінію для електромереж, а також літію та кобальту для акумуляторів. Це формує довгострокову тенденцію до зростання попиту, незважаючи на короткострокові коливання [4].

Таблиця 1

Тенденції попиту на кольорові метали

Метал	Основні сфери використання	Тенденція попиту
Алюміній	Будівництво, транспорт	Помірне зростання
Нікель	Акумулятори, металургія	Стрімке зростання
Цинк	Оцинковування сталі	Стабільний
Літій	Акумулятори	Дуже швидке зростання
Мідь	Енергетика,	Зростання

Разом з тим, ринок стикається з рядом проблем, серед яких обмеженість природних ресурсів, екологічні ризики видобутку, а також залежність від політичної ситуації в країнах-експортерах. Порушення логістичних ланцюгів, санкційна політика та військові конфлікти можуть суттєво впливати на ціни та доступність ресурсів [5].

Отже, кон'юнктура світового ринку кольорових металів формується під впливом комплексу взаємопов'язаних факторів – економічних, технологічних, екологічних та політичних. У середньо- та довгостроковій перспективі очікується зростання попиту на стратегічні метали, що використовуються у високотехнологічних та екологічно орієнтованих галузях. Це створює нові можливості для країн-виробників, але водночас потребує впровадження інноваційних та сталих підходів до видобутку і переробки ресурсів.

Список використаних джерел:

1. *International Energy Agency. The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions. Paris, 2021.*
2. *World Bank. Commodity Markets Outlook. Washington, 2023.*
3. *British Geological Survey. World Mineral Production. London, 2022.*
4. *US Geological Survey. Mineral Commodity Summaries. 2024.*
5. *Humphreys D. The Remaking of the Mining Industry. Palgrave Macmillan, 2015.*
6. *Ліщинський І. О., Лизун М. В. Циркулярні кластери Центральної та Східної Європи: каталізатор стимулювання сталого розвитку. Інноваційна економіка. 2024. С. 5-11. URL: https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1268.*